

VALTION TUET

C 41/96 (ex NN 182/95)

Alankomaat

(97/C 112/03)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

*(Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 92, 93 ja 94 artikla)***Perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu komission tiedonanto jäsenvaltioille ja muille, joita asia koskee, Alankomaiden myöntämästä tuesta vetyperoksiditehtaan rakentamiseksi Delfzijliin**

Komissio on seuraavassa toistetulla kirjeellä ilmoittanut Alankomaiden hallitukselle päätöksestään aloittaa 93 artiklan 2 kohdan mukainen menettely:

”Komissiolle on esitetty valitus, jossa sitä on pyydetty kiinnittämään huomiota Delfzijliin rakennettavaan vetyperoksiditehtaaseen. Valituksen esittäjä on huolissaan siitä, että Alankomaiden viranomaiset tukevat kyseisen tehtaan rakentamista, vaikka Euroopan markkinoilla on ollut ylikapasiteettia jo useiden vuosien ajan.

Komissio on pyytänyt Alankomaiden viranomaisilta tietoja asiasta 21 päivänä helmikuuta 1995, 24 päivänä huhtikuuta 1995 ja 24 päivänä elokuuta 1995 päivätyillä kirjeillä. Niihin on saatu vastaukset 20 päivänä maaliskuuta 1995, 24 päivänä heinäkuuta 1995 ja 15 päivänä syyskuuta 1995.

Komission yksiköt ja Alankomaiden toimivaltaiset viranomaiset kokoontuivat Brysseliin 19 päivänä syyskuuta 1995 käsittelemään kyseistä tukea. Kokouksessa saatujen tietojen perusteella tuki on kirjattu ilmoittamattomien tukien rekisteriin 21 päivänä marraskuuta 1995 numerolla NN 182/95.

Alankomaiden viranomaiset ovat toimittaneet komissiolle lisätietoja 9 päivänä tammikuuta 1996 ja 18 päivänä huhtikuuta 1996 päivätyillä kirjeillä. Myös valituksen esittäjä on toimittanut 19 päivänä maaliskuuta 1996 täydentäviä tietoja vetyperoksidimarkkinoiden tilanteesta.

Amerikkalaisen FMC Corporationin tytäryhtiö FMC Industrial Chemicals (Netherlands) BV (jäljempänä 'FMC') pyysi 5 päivänä marraskuuta 1993 Alankomaiden viranomaisilta tukea vetyperoksiditehtaan rakentamiseksi Delfzijliin.

Alkuperäisessä hankkeessa oli kyse [...] miljoonan Alankomaiden guldenin investoinnista rakennuksiin ja koneisiin. Tällä summalla olisi ollut mahdollista rakentaa tehdas, joka työllistää noin sata henkilöä ja jonka vuotuinen

tuotantokapasiteetti on 25 000 tonnia. Tuotanto oli määrä aloittaa vuoden 1995 lopulla ja tuotteet suunnata Pohjois-Euroopan markkinoille.

FMC:n hanketta pidettiin erityisen tärkeänä Groningenin provinssin ja etenkin Delfzijlin kaupungin talouden kehityksen kannalta, sillä alueen taloudellinen tilanne oli vaikea ja kyse oli vuoden 1986 jälkeen ensimmäisestä huomattavan yrityksen laitoksen perustamisesta alueelle. Näiden syiden lisäksi Alankomaiden viranomaisten mielestä FMC:n sijoittamisesta paikkakunnalle olisi merkittäviä seurauksia, koska FMC:n tehtaan raaka-ainehankinnat edistäisivät Delfzijlissä jo toimivien kemianteollisuuden yritysten kasvua ja tehtaasta olisi hyötyä myös muille aloille kuin kemianteollisuudelle.

Näin ollen Alankomaiden viranomaiset suostuivat yrityksen pyyntöön ja myönsivät 15 päivänä maaliskuuta 1994 tuen, joka oli suuruudeltaan 25 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista ja jonka yläraja oli [...] miljoonaa Alankomaiden guldenia.

Tuki oli tarkoitus myöntää osana komission 27 päivänä joulukuuta 1990 hyväksymää 'Besluit subsidies regionale Investeringsprojecten' -järjestelyä (IPR) (valtion tuki N 514/90 — Alankomaat).

Tehtaan lopullista rakentamista koskevien neuvottelujen aikana FMC ilmoitti aikovansa rakentaa suuremman tehtaan kuin oli alunperin tarkoitus.

Laajennetussa hankkeessa oli kyse vuosikapasiteetiltaan 35 000 tonnin tehtaasta. FMC arvioi lisäinvestoinnit [...] miljoonan Alankomaiden guldenin suuruisiksi. Tuotantokapasiteettia oli määrä lisätä välittömästi FMC:n alkupe-

räisen Delfzijlin investoinnin jälkeen, ja se olisi näin olennainen osa kyseistä investointihanketta.

Tuohon aikaan FMC:n aikomukset eivät kuitenkaan olleet riittävän konkreettiset, jotta lopullinen päätös lisäyksestä olisi tehty. FMC:lle 15 päivänä maaliskuuta 1994 annetun, tukea koskevan lupauksen mukaan mittavamman hankkeen toteutuessa lisäinvestoinneista voitaisiin ottaa huomioon tukilaskelman perusteella enintään noin [...] miljoonaa Alankomaiden guldenia ja enimmäistuki olisi tällöin 28,75 miljoonaa Alankomaiden guldenia.

Koska lisäinvestoinneista ei kuitenkaan ollut varmuutta, tukea luvattiin aluksi antaa vain alkuperäiseen [...] miljoonan Alankomaiden guldenin hankkeeseen. FMC ilmoitti myöhemmin päätyneensä kalliimpaan hankkeeseen.

Välittömän tuen lisäksi Alankomaiden viranomaiset ovat hankkeessa mukana kahdella muullakin tavalla: a) myöntämällä edullisen lainan, b) myymällä FMC:lle tontin, jolle yritys on rakentanut laitoksensa.

a) *Laina*

Kyseessä on NOM:n (NV Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij) myöntämä laina. NOM on julkisyhteisö, joka osallistuu alueen talouskehityksen kannalta tärkeisiin riskihankkeisiin.

Alankomaiden viranomaisten mukaan FMC olisi voinut saada rahoitusta ulkomaisesta pankista 4,78 prosentin korolla ja alankomaalaisesta pankista 6–7 prosentin korolla. Voidakseen osallistua hankkeeseen NOM:n oli näin ollen tarjottava kilpailukykyisiä ehtoja, vaikka sen säännöissä kielletäänkin pankkilainojen myöntäminen.

NOM päätti lopulta myöntää 12,5 miljoonan Alankomaiden guldenin tuetun lainan [...] prosentin korolla. Lainaa ei lyhennetä ensimmäisten [...] vuoden aikana ja se on maksettava takaisin [...] vuodessa. Alankomaiden viranomaisten mukaan NOM on ottanut myös huomioon kaupalliset näkökohdat, sillä FMC:lle myönnetty varat ovat peräisin NOM:n talletustililtä, [...].

b) *Tonttikauppa*

FMC:n Delfzijlistä hankkiman tontin pinta-ala on noin 10,5 hehtaaria. Tontin hankintahinta oli [...] Alankomaiden guldenia neliometriä kohti. Alhainen hinta johtui siitä, että tontti oli menettänyt vuosien kuluessa jatkuvasti arvoaan, koska ei ollut löytynyt yrittäjiä, jotka olisivat olleet halukkaita sijoittamaan toimintaansa Delfzijlissä sijaitsevalle teollisuustontille.

Vuonna 1988 Delfzijlin satamahallinnon rahoituksen uudelleenjärjestelyn yhteydessä kyseinen tontti päätettiin varata lietteenkaatopaikaksi. Tämän käyttötarkoituksen takia kunta määritteli kiinteistöveron (onroerend zaakbelasting — OZB) kannon yhteydessä tontin arvottomaksi eikä perinyt siitä veroa. Koska pitkään aikaan ei ollut ilmaantunut yhtään ostajaehdokasta, tontin hallinnosta vastaava taho piti lopulta kannattavampana luopua tontista FMC:n (marraskuussa 1993) tarjoamaan hintaan kuin pitää sitä hallussaan ja huolehtia siitä.

Valtion omaisuudesta vastaava valtiovarainministeriön yksikkö (Dienst Domeinen) oli myöhemmin (huhtikuussa 1994) tontin käytöstä teollisuustarkoitukseen sitä mieltä, että tontin myyntiin FMC:lle olisi sovellettava Delfzijlin satamahallinnon rahoituksen uudelleenjärjestelyä koskevan hallinnollisen sopimuksen (jäljempänä 'sopimus') tonttien jälleenmyyntiä koskevia määräyksiä.

Näiden määräysten mukaisesti valtio teetti tontin arvonnäilyksen Stichting Adviesbureau Onroerende Zakenilla, joka määritteli sen arvoksi [...] Alankomaiden guldenia neliometriä kohti.

Vetyperoksidi on erittäin epävakaa tuote. Turvallisuussyistä vetyperoksidia markkinoidaan liuoksina, joiden väkevyys vaihtelee 30 ja 50 prosentin välillä. Tästä syystä ei ole useinkaan kannattavaa kuljettaa tuotetta pitkiä matkoja.

Vetyperoksidin tuotantoprosessi edellyttää kehittyneitä teknologioita, minkä vuoksi maailmassa on vain tusinan verran yrityksiä, jotka pystyvät sitä tuottamaan.

Tuotetta käytetään pääasiassa paperin valkaisuun kloorin sijasta, koska se saastuttaa vähemmän. Vetyperoksidia käytetään paljon myös pesuaineiden valmistuksessa.

Valituksen esittäjän ja Alankomaiden viranomaisten kuvaukset markkinoista ovat keskenään ristiriitaisia.

Valituksen esittäjän mukaan Länsi-Euroopan markkinoilla vallinneesta ylikapasiteetista vuonna 1994, jolloin tuki luvattiin, ei ole epäilystäkään. Valituksen esittäjän mukaan ylikapasiteetti poistuu hitaasti vasta vuoden 2000 jälkeen, kuten seuraavasta taulukosta käy ilmi:

(*tuhatta tonnia*)

	1994	1995	1998	2000
Kapasiteetti (1)	820	900	940	960
Kysyntä	600	670	740	820

(1) Lähde: valituksen esittäjä, joka on ottanut tiedot alan lehdistöstä.

Sen sijaan Alankomaiden viranomaisten mukaan tilanne on aivan toisenlainen: vetyperoksidin markkinat eivät ole vielä kylläiset ja ne kehittyvät edelleen tasaista vauhtia. Vuosina 1986–1995 vetyperoksidin kysyntä on kasvanut vuosittain noin 8 prosenttia.

Kysyntä tulee edelleen kasvamaan tulevina vuosina, kuten käy ilmi Alankomaiden viranomaisten hallussa olevista Länsi-Euroopan tärkeimpien tuottajien kapasiteettia koskevista luvuista:

	(tuhatta tonnia)				
	1994	1995	1996	1997	1998
Kysyntä (1)	647	725	784	851	924
Kapasiteetti	846	885	920	1 040	1 040
90 % kapasiteetista	761	797	828	936	936

(1) Lähde: CEFIC, arviot vuodelle 1995 ja sitä seuraaville vuosille.

	(tuhatta tonnia)			
	1994	1995	1996	2000
Kysyntä (1)	644	685	728	927
Kapasiteetti	725	820	905	970
90 % kapasiteetista	652	738	815	873

(1) Lähde: Chemsystem, 1996. Alankomaiden hallituksen teettämä selvitys.

Kysyntää verrataan lukuun, joka on 90 prosenttia kapasiteetista, koska teknisistä syistä on mahdotonta käyttää jatkuvasti yli 90 prosenttia tuotantokapasiteetista. Alankomaiden hallituksen tietojen mukaan kysynnän ja tarjonnan tasapaino saavutetaan ennen vuotta 2000. Sen sijaan valituksen esittäjän tietojen mukaan ylikapasiteettia olisi vuonna 2000 vielä noin 5 prosenttia, vaikka 10 prosentin marginaali otettaisiin huomioon.

Vetyperoksidin kasvava kysyntä olisi näin ollen saanut FMC:n tekemään päätöksen lisätä nopeasti tuotantokapasiteettiaan Delfzijlissä.

Jos luotetaan Alankomaiden viranomaisten esittämiin alaa koskeviin tietoihin, Euroopassa on FMC:n lisäksi useita vetyperoksidin tuottajia, jotka investoivat tällä hetkellä tuotantokapasiteettinsa lisäämiseksi tai suunnittelivat investointeja. Alankomaiden viranomaisten mukaan tämä osoittaa, että markkinoilla ei ole ylikapasiteettia, koska kylläisillä markkinoilla suuryritykset eivät ryhtyisi huomattaviin investointeihin.

Muiden komission hallussa olevien tietojen mukaan kahdestatoista jäsenvaltiosta kahdeksan yhteenlaskettu tuotantokapasiteetti oli 560 000 tonnia ja toteutunut tuotantomäärä 363 500 tonnia vuonna 1994, joka on viimeinen vuosi, jolta tietoja on. Täten kapasiteetin käyttöaste on 65 prosenttia eli paljon alhaisempi kuin kahdessa Alankomaiden viranomaisten esittämässä selvityksessä. Vertailun vuoksi kerrottakoon, että kulutus samaisissa kahdeksassa jäsenvaltiossa oli 439 000 tonnia (1).

FMC:n Delfzijlin tehtaan toiminnan käynnistyminen lisää tuotantokapasiteettia Alankomaissa 20 000 tonnista 55 000 tonniin vuodessa. Euroopan vetyperoksidin tuotannosta 30–40 prosenttia (eri lähteiden mukaan) myytiin yhteisön sisällä vuonna 1994. Tästä kokonaismäärästä Alankomaiden osuus liikkuu 10 ja 15 prosentin välillä.

Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen Italgranin asiassa antaman tuomion (2) mukaisesti komission jo hyväksymään järjestelyyn kuuluvia uusia tukia myönnettäessä tutkitaan ainoastaan, täyttävätkö tuet kyseisen järjestelyn edellytykset. Jos edellytykset täyttyvät, tukien soveltuvuutta yhteismarkkinoille ei tarvitse tutkia. Jos taas komissio toteaa, että tuki ei täytä järjestelyn edellytyksiä, sen on tutkittava perusteellisemmin tukien soveltuvuus yhteismarkkinoille.

Tutkittuaan alustavasti käsiteltävänä olevia tukia komissio arvioi jäljempänä lueteltuihin syihin perustuen, että tässä tapauksessa 'Besluit subsidies regionale Investeringsprojecten' -järjestelyn (valtion tuki N 514/90 – Alankomaat) edellytykset eivät täyty. Näin ollen on tarpeen käynnistää perusteellisempi tutkimus.

Komissio pahoittelee sitä, että Alankomaiden hallitus ei ole perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohdan mukaisesti antanut tietoa näistä toimenpiteistä niin ajoissa, että komissio voi esittää huomautuksensa. Toimenpiteet ovat laittomia, koska Alankomaiden viranomaiset ovat toteuttaneet ne ennen kuin komissio on voinut esittää niitä koskevat huomautuksensa.

Alankomaiden viranomaisten mukaan komission 27 päivänä joulukuuta 1990 hyväksymän 'Besluit subsidies regionale Investeringsprojecten' -järjestelyn osana myönnettävän tuen enimmäisintensiteetti oli käsitetty väärin (valtion tuki N 514/90 – Alankomaat).

Kyseisen järjestelyn osana myönnettävän tuen intensiteetti voi olla 20 prosenttia enintään 18 miljoonan Alankomaiden guldenin tukikelpoisista kustannuksista. Tämä koskee niin sanottuja tavanomaisia tapauksia.

(1) Lähde: SOFRES-neuvosto, 1995.

(2) Asia C 47/91, tuomio 30.6.1992, Italia v. komissio (Kok. 1992, I-4145).

Tukikelpoisten kustannusten 18 miljoonan Alankomaiden guldenin ylärajan ylittävissä tapauksissa, niin sanotuissa 'suuren luokan' tapauksissa, toimivaltainen ministeri voi korottaa hyväksyttävän tuen (20 prosenttia 18 miljoonasta Alankomaiden guldenista) määrää. Alankomaiden viranomaiset ovat tulkinneet, että ministeri voi korottaa sekä tuen määrää että sen intensiteettiä. Näin ollen toimivaltaiset viranomaiset ovat arvioineet, että 20 prosentin nettotuen myöntäminen FMC:lle olisi kyseisen järjestelyn mukaista. Tosiasiassa myönnetty tuki nousee bruttomääräisenä 25 prosenttiin (nettomääräisenä 18,2 prosenttiin).

Komissio ei yhdy tähän tulkintaan, sillä järjestelyn mukaan intensiteettiä ei voi ylittää niin sanotuissa suuren luokan tapauksissa. Alankomaiden valtion tukea N 514/90 koskevassa päätöksessä todettiin myös, että intensiteetti voi olla enintään 20 prosenttia brutto. Alankomaiden hallitus ei ole asettanut tätä päätöstä kyseenalaiseksi.

Käytettävissä olevien tietojen mukaan FMC:n tapaus on ainoa, jossa hyväksytyt tuki-intensiteetti on ylitetty.

Alankomaiden viranomaisten myöntämän edullisen lainan voidaan ilman muuta katsoa olevan valtion tukea. Ensinnäkin Alankomaiden viranomaiset vaativat komission hyväksymän tukijärjestelyn soveltamista, ja toiseksi kyseessä on julkisyhteisön myöntämä halpakorkoinen laina.

Lainaan sisältyvän tuen intensiteetti on 1,5 prosenttia brutto, kun otetaan huomioon lainaehdot ja alueellisten tukiohjelmien arvioinnissa vuonna 1994 käytetty 6,27 prosentin viitekorko. On syytä huomata, että viitekorko vastaa sitä 6–7 prosentin korkotasoa, jolla FMC Alankomaiden viranomaisten mukaan olisi voinut saada lainaa alankomaiselta pankilta.

Komission yleinen näkemys on, että julkisten viranomaisten myymän tontin arvo määrittyy tarkimmin järjestämällä avoin tarjouskilpailu ilman ehtoja. Tällöin mahdolliset ostajat voivat esittää tarjouksensa, joista paras hyväksytään. Näin menettelemällä myyjä myös osoittaa pyrkivänsä parhaisiin markkinaehtoihin (¹).

Komission mielestä silloin, kun viranomaiset eivät menetele tällä tavoin, riippumattomien asiantuntijoiden olisi arvioitava tontin markkinahinta alalla yleisesti hyväksyttävien menetelmin, kuten äskettäin myytyjen vertailukelpoisten tonttien hintojen perusteella.

Alankomaiden viranomaisten mielestä tontin hallinnosta vastaava taho toimi käsiteltävänä olevassa tapauksessa moitteettomasti, sillä Delfzijlin alueella ei edeltävinä vuosina (vuodesta 1986) ollut myyty yhtään teollisuustonttia ja tontin myyntiarvo oli lähes nolla. Koska ostajia ei ollut, tonttien investointikustannukset olivat muodostuneet niin suuriksi, että tontin hallinnosta vastaava taho päätti kustannus-hyöty-ajatteluun perustuen luopua tontista vähäiseen hintaan.

Komission tietojen mukaan vuoden 1988 Delfzijlin satamahallinnon rahoituksen uudelleenjärjestelyä koskevassa hallinnollisessa sopimuksessa sanotaan, että satamahallinto omistaa Delfzijlissä noin 100 hehtaaria maata, jota voidaan käyttää yksinomaan lietteenkaatopaikkana. Jos hallinto käyttää osan maasta muuhun tarkoitukseen, sovelletaan jälleenmyyntiä koskevia määräyksiä (kyseisen sopimuksen V.2.2.g artikla) ja on esitettävä muita tontteja lietteenkaatopaikaksi.

Edellä mainittujen jälleenmyyntiä koskevien määräysten mukaan satamahallinto voi ostaa valtiolta takaisin tontteja, jotka satamahallinto on myynyt tälle myyntiarvoa vastaavaan hintaan. Myyntiarvo lasketaan SAOZ:n (Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken, joka on rotterdamilainen, ilmeisesti riippumaton elin) heinäkuussa 1987 antaman lausunnon perusteella. SAOZ arvioi kyseisten tonttien arvon vuoden 1987 puolivälissä 100 000–150 000 Alankomaiden guldeniksi hehtaarilta ottamatta huomioon olemassa olevaa tai rakennettavaa infrastruktuuria. Jos satamahallinto haluaa ostaa tontin takaisin, valtion on pyydettävä arvio kyseisestä tontista.

Valtion omaisuudesta vastaava valtiovarainministeriön yksikkö teetti SAOZ:lla maaliskuussa 1994 tällaisen arvion, jossa otettiin huomioon tontin sijainti (rautatien varrella, ei vesistön lähistöllä) ja tontin lähes ilmainen luovutus FMC:lle. SAOZ arvioi myyntiarvon [...] Alankomaiden guldeniksi neliömetriltä. Valtiovarainministeriö hyväksyi arvion, jossa otettiin huomioon, että 'tontti on nyt täytetty maalla ja sitä voidaan käyttää teollisuustonttina' tontin hallinnosta vastaavan tahon rakennettua tontille kunnallistekniikan.

Edellä esitetystä käy ilmi, että satamahallinto maksoi valtiolle tontista [...] Alankomaiden guldenia neliömetriltä ja myi sen edelleen FMC:lle [...] Alankomaiden gulde-

(¹) Ks. komission päätös, tehty 13 päivänä lokakuuta 1993, EYVL N:o C 21, 25.1.1994 (Freseniuksen asia).

nilla neliometriä kohti. Komissio voi siis pitää [...] Alankomaiden guldenia neliometriltä kyseisen tontin myyntiarvona. Ei ole kuitenkaan selvää, onko sopimuksen velvoite etsiä uusi tontti lietteenkaatoa varten ja siitä sata-mahallinnolle aiheutuvat kustannukset sisällytetty hintarvioon.

Joka tapauksessa 10,5 hehtaarin tontin myynnissä FMC:lle näyttää olevan tukea vähintään [...] Alankomaiden guldenia neliometriä kohti, toisin sanoen 945 000 Alankomaiden guldenia.

Alankomaiden viranomaiset ovat vedonneet siihen, että ostajien puuttuessa tontin arvo on alentunut jatkuvasti vuosien varrella. Komissio on aikaisemmin hyväksynyt tällaisen perustelun (valtion tuki C 36/92, EYVL N:o C 21, 25.1.1994, s. 4, 'Fresenius'). Tällöin komissio katsoi, että vaikka kauppahinta oli 10 prosenttia alhaisempi kuin asiantuntijoiden arvioima markkina-arvo, kyseinen kunta oli vuosien ajan yrittänyt myydä tonttia sekä suoraan että välittäjien kautta löytämättä ostajaa. Komissio päätteli, että tontin myyntiyritykset vastasivat avointa menettelyä, johon ei sisälly ehtoja, ja että kauppahinta näin ollen vastasi markkina-arvoa.

Vaikka käsiteltävänä olevassa tapauksessa on varmaa, että ostajia ei ollut, mikään ei kuitenkaan osoita, että tonttia olisi myyty pitkään aikaan. Tontin arvon alentuminen näyttää johtuvan pikemminkin tontin käyttötarkoituksesta viime vuosina kuin ostajien puutteesta. Ennen kuin tonttia alettiin käyttää lietteenkaatoon samat asiantuntijat arvioivat sen arvon vuonna 1987 10–15 Alankomaiden guldeniksi neliometriltä. Teollisuuskäyttöä koskeva tämänhetkinen arvio on yhtäpitävä aikaisemman arvion kanssa. Komissio voisi hyväksyä näkemyksen, jonka mukaan tontin arvo on alentunut vuodesta 1987 vuoteen 1994 15 Alankomaiden guldenista 10 Alankomaiden guldeniin neliometriltä.

Alankomaiden viranomaisten olisi vähintäänkin osoitettava yrittäneensä aktiivisesti myydä kyseistä tonttia kohtuullisen ajan.

Pohjimmiltaan tämän asian arviointi riippuu kahdesta asiasta, vetyperoksidimarkkinoiden tilanteesta ja komission mahdollisuudesta ylittää edellä tarkoitettussa alueellisessa järjestelyssä asetetut tukirajat kumoamatta järjestelyn sisältöä.

Komissiolle on esitetty markkinatilanteesta kaksi väitettä. Toisen mukaan alan ylikapasiteetti poistuu nopeasti ja toisen mukaan tilanne jatkuu melko kauan kysynnän ke-

hityksen ja uusien tuotantolaitosten myötä lisääntyvän kapasiteetin vuoksi.

Alankomaiden hallituksen ja valituksen esittäjän lainaamat lähteet ovat yhtäpitäviä ainoastaan yhdessä asiassa: sekä Länsi-Euroopan että Euroopan yhteisön vetyperoksidimarkkinoilla oli ylikapasiteettia vuonna 1994 eli silloin, kun toimivaltaiset viranomaiset myönsivät tuen. Lisäksi tuohon aikaan oli ilmeisesti myös ennustettavissa, että tilanne jatkuu vuoden 2000 paikkeille asti eli kuusi vuotta tuen lupaamisen jälkeen ja viisi vuotta sen jälkeen, kun FMC on aloittanut tuotantonsa Delfzijlissä.

Tilanteessa, jossa kysyntä ei yllä kokonaistuotannon tasolle, tuen myöntäminen yrityksille alalla, jolle on ominaista kova kilpailu muutamien suurten yritysten välillä, uhkaa johtaa kilpailun vääristymiseen, mikä vaikeuttaa sellaisten kilpailijoiden tilannetta, jotka eivät saa tukea. Tukea saavien yritysten kilpailuaseman paranemisen vaikutukset voivat olla niin suuret, että markkinoilla toimivien yritysten määrä vähenee huomattavan suurien uusien laitosten takia (Delfzijlin laitoksen kapasiteetti on 4 prosenttia yhteisön alueen kapasiteetista vuonna 1996).

Vaikka markkinatilanne ajan myötä paranisikin ja kysynnän ja tarjonnan välillä olisi tasapaino, tukea saava yritys selviää odotusajasta paremmin kuin sellaiset, jotka eivät tukea saa. Muut yritykset, jotka ovat rakentamassa vetyperoksidin tuotantolaitoksia kysynnän kasvua odotellen, eivät komission tietojen mukaan saa tukea.

Käytössä olevien tietojen perusteella voidaan siis todeta, että alan tuotteiden yhteisön sisäisen kaupan merkityksen huomioon ottaen FMC:lle myönnettävä tuki vääristää tai uhkaa vääristää kyseistä kauppaa.

Komission kanta hyväksyttävään tuen enimmäisintensiiteettiin käy ilmi päätöksestä, jonka se on tehnyt Alankomaiden valtion tukea N 514/90 koskevassa asiassa: suuren luokan tapauksissa, joilla on erityistä merkitystä aluekehityksen kannalta, vastuullinen viranomaislainen voi korottaa tukikelpoisten kustannusten ylärajaa 18 miljoonaa Alankomaiden guldeniin, mutta ei voi korottaa tuen intensiteettiä, jonka yläraja on 20 prosenttia brutto tukikelpoisista kustannuksista.

Koska osa tuesta on myönnetty Alankomaiden viranomaisten esittämän alueellisen järjestelyn ehtojen mukai-

sesti, komissiolla ei ole huomautettavaa järjestelyssä hyväksytyyn määrään asti myönnetystä tuesta. Tämä päätös koskee ainoastaan edellä mainitun rajan ylittävää tukea.

Kysymys kuuluu, voiko komissio ylittää edellä tarkoitussa alueellisessa järjestelyssä asetetut tukirajat kumoamatta järjestelyn sisältöä. Vastaus voi tuskin olla myönteinen. Tuen myöntämistä on perusteltu Delfzijlin alueen vaikeuksilla ja haitoilla sekä niillä myönteisillä vaikutuksilla, joita tuetulla hankkeella olisi alueella. Nämä alueelliset näkökohdat on kuitenkin otettu jo huomioon aluetukijärjestelyä perustettaessa ja objektiivisista arviointiperusteista (työttömyysaste, BKT asukasta kohti jne.) riippuvaa tuki-intensiteettiä määritettäessä.

On kuitenkin syytä tutkia perusteellisemmin, missä määrin toimenpiteen ympäristönäkökohdilla voitaisiin perustella tuki-intensiteetin ylitys.

FMC:n saamat tuet, joita komissio tutkii, voidaan vetää yhteen seuraavasti:

- tuki: 28,75 miljoonaa Alankomaiden guldenia
- laina: 0,187 miljoonaa Alankomaiden guldenia
- tontti: 0,945 miljoonaa Alankomaiden guldenia

Yhteenlaskettu tuki on 29,88 miljoonaa Alankomaiden guldenia. Kokonaisinvestointiin suhteutettuna (oikaistuna asiantuntijoiden tontin hinnasta antaman arvion mukaan) tuki-intensiteetiksi saadaan 25,76 prosenttia brutto, mikä ylittää 5,76 prosenttiyksiköllä (6,68 miljoonalla Alankomaiden guldenilla) IPR-järjestelylle myönnetyn ylärajan.

Edellä esitetyn perusteella Alankomaiden viranomaisten FMC:lle vetyperoksiditehtaan rakentamiseksi Delfzijliin myöntämä tuki on, siltä osin kuin se ylittää komission 27 päivänä joulukuuta 1990 hyväksymän 'Besluit subsidies regionale Investeringsprojecten' -järjestelyn (valtion tuki N 514/90 — Alankomaat) enimmäisintensiteetin, Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa ja Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen 61 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea eikä siihen tämänhetkisten tietojen perusteella voida soveltaa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdassa tai Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen 61 artiklan 3 kohdassa määrättyjä poikkeuksia.

Näin ollen komissio ilmoittaa Alankomaiden hallitukselle päättäneensä aloittaa perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä FMC:lle vetyperoksiditehtaan rakentamiseksi Delfzijliin myönnetyn tuen osalta.

Alankomaiden viranomaisia kehoitetaan esittämään kuukauden kuluessa tämän kirjeen vastaanottamisesta huomautuksensa ja tiedot, joita ne pitävät kyseisen tuen arvioinnin kannalta tarpeellisina. Koska tämä kirje julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*, Alankomaiden viranomaisia pydetään ilmoittamaan komissiolle 15 työpäivän kuluessa tämän kirjeen päiväyksestä, jos ne katsovat, että jotkut kirjeeseen sisältyvät tiedot ovat luotamuksellisia.

Komissio muistuttaa, että perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohdalla on lykkäävä vaikutus, ja pyytää kiinnittämään huomiota 24 päivänä marraskuuta 1983 *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* N:o C 318, s. 3 julkaistun tiedonantoon sekä kaikille jäsenvaltioille 4 päivänä maaliskuuta 1991, 22 päivänä helmikuuta ja 30 päivänä toukokuuta 1995 lähetettyihin kirjeisiin, joissa todetaan, että laittomasti myönnetty tuki voidaan vaatia palauttamaan.

Lisäksi komissio pyytää Alankomaiden hallitusta antamaan kyseiselle yritykselle viipymättä tiedon menettelyn aloittamisesta ja siitä, että se voi joutua palauttamaan laittomasti saamansa tuen.

Tukia koskeva mahdollinen kielteinen päätös merkitsee tuensaajayrityksille periaatteessa tuen palauttamista sekä alueellisten tukiohjelmien arvioinnissa käytettävää viitekoron perusteella lasketun koron maksamista Alankomaiden lainsäädännön menettelyjen ja määräysten mukaisesti."

Komissio pyytää jäsenvaltioita ja muita, joita asia koskee, lähettämään kuukauden kuluessa tämän julkaisun päiväyksestä huomautuksensa kyseisistä toimenpiteistä seuraavaan osoitteeseen:

Euroopan komissio
Rue de la Loi/Wetstraat 200
B-1049 Bruxelles/Brussel

Huomautukset välitetään Alankomaiden hallitukselle.